

Fondes bevillinger til kulturelle formål

Fonden
Videnscenter

18.8.2021

Indholdsfortegnelse

Formål

Hovedpointer

Fondes bevillinger til kulturelle formål

Bilag

Metode og kildegrundlag

- Værd at vide
- Kildegrundlag og den anvendte population
- Andre kilder

Introduktion

Denne analyse dækker de fondsbevillinger, som har kultur som hovedformål. Analysen belyser udviklingen i fondenes bevillinger til kultur, herunder i forhold til størrelsen af deres uddelinger (bevillinger og udbetalinger i mio. kr. og antal bevillinger).

Bevillinger til videnskabelige formål, som har kultur som fokus, indgår ikke fuldt i analysen, da det ikke har været muligt at isolere disse bevillinger under videnskabelige formål på en måde, der giver et retvisende billede.

Opgørelserne er enkelte steder sammenlignet med det offentlige bevillinger til kultur. Opgørelserne er dog ikke én til én med statistikken over offentlige kulturbevillinger. Se næste slide, *Kort om relevante definitioner*, for mere information.

Kort om relevante definitioner

Forskelle mellem fondsstatistikken og Kulturministeriets kulturstatistik

Danmarks Statistiks fondsstatistik over kulturbevillinger adskiller sig fra den statistik, man benytter i Kulturministeriet, ved, at den ikke medregner:

- Folkeoplysning og folkehøjskoler
- Idræt og fritidsaktiviteter.

Når vi i analysen sammenligner fondenes og det offentliges bevillinger, er ovennævnte formål derfor frasortet i beregningen af det offentliges bevillinger til kulturområdet. For at skabe størst mulig sammenlignelighed har vi derudover tilpasset fondsstatistikken til Kulturministeriets bevillingsstatistik ved at placere de enkelte kulturelle formål (Museer, Fredede bygninger, Fortidsminder, Scenekunst, Kunsthåndværk mv.) under hovedområderne (Kulturarv, Medier, Biblioteker mv.).

Statistiske udfordringer ved opgørelsesmetoden

Der er lagt en række forudsætninger til grund for Danmarks Statistiks dataindsamling, som har betydning for kulturstatistikken, og som giver nogle udfordringer i analysen af tallene. Bl.a. har kommunerne ikke et kontosystem, der gør det muligt at se bevillingerne til billedkunst særskilt, hvorfor den kommunale støtte til billedkunst ikke bliver synlig. En lignende udfordring er der i forhold til de statslige bevillinger, hvor bevillinger til et kulturområde godt kan være opgivet under andre poster.

Anlæg og aktiviteter

I analysen skelner vi mellem bevillinger til "anlæg" og til "aktiviteter". Med anlæg forstår vi f.eks. opførelse af nye bygninger, større renoveringsarbejder, nye tage osv., mens Aktiviteter dækker over indkøb af ny kunst, udstillinger, teaterforestillinger, ikke-øremærkede midler, koncerter, hædersgaver mv.

En del anlægsmidler fra det offentlige går til Idræt og fritidsaktiviteter samt Folkeoplysning og folkehøjskoler. Disse områder er dog ikke regnet med her (jf. forskellene mellem fondsstatistikken og Kulturministeriets kulturstatistik, som er beskrevet ovenfor).

Læs mere om definitioner mv. i afsnittet om metode og kildegrundlag.

Hovedpointer

Mere til kulturelle formål!

Kulturen kom mere i fokus hos fondene i 2019: Fondene bevilgede flere midler og tildelte flere bevillinger til kultur i 2019. I alt bevilgede fondene i 2019 næsten 3 mia. kr. til kulturområdet. Det er en stigning på næsten 0,5 mia. kr. eller 20 % fra 2016 til 2019. De bevilgede midler til kultur udgjorde 15 % af fondenes samlede bevillinger på 19,7 mia. kr. i 2019. Fondene øgede samtidig antallet af bevillinger fra 9.530 i 2016 til 15.076 i 2019. Det er en stigning på 5.546 eller 58 %. De udbetalte midler blev samtidig øget med 39 % eller 0,8 mia. kr. fra 1,9 mia. kr. i 2016 til 2,7 mia. kr. i 2019.

Stigningerne kommer særligt fra de almene fonde og fondslignende foreninger, der fra 2016-2019 har øget deres antal af bevillinger med 217 %, bevilgede midler med 74 % og de udbetalte midler med 67 % siden 2016, mens de erhvervsdrivende fond har haft 35 % eller 2.101 færre antal bevillinger, samt 10 % eller 163 mio. kr. færre bevilgede midler, men dog øgede udbetalingerne med 19 % eller 226 mio. kr. i perioden.

59 % af de bevilgede midler på området kommer fra de ti fonde med forholdsmæssigt størst fokus på kultur, men 51 % af det samlede antal bevillinger er små bevillinger fra små fonde.

De 10 fonde, der hver især bevilger den største andel af deres samlede bevillinger til kultur, står for 59 % af bevillingerne til området, men der er også en stor underskov af næsten 2.000 små og mindre fonde, der står for 51 % af bevillingerne og 16 % af de bevilgede midler. Samlet set er kulturområdet altså præget af større fonde med særligt fokus på kultur, mens et par tusind små fonde løfter kulturen med et højt antal mindre bevillinger.

Øget betydning af små, mindre og mellemstore fonde på kulturområdet

De store og meget store fonde bevilgede 1,9 mia. kr. eller 66 % af de samlede midler til kultur i 2019. Det er en mindre andel end tidligere. De stod for 86 % af beløbet i 2016. Betydningen af de små og mellemstore fonde er dermed steget. De små, mindre og mellemstore fonde bevilgede 1 mia. kr. til kultur i 2019 mod 352 mio. kr. i 2016. Dermed stod denne gruppe af fonde for en stigning på 658 mio. kr. eller 187 % fra 2016 til 2019.

Antallet af fonde, der bevilger penge til kultur, er steget markant fra 2016 til 2019. Stigningen drives særligt af de små og mindre fonde, hvor antallet er øget fra 578 i 2016 til 1.952 i 2019. Det er en stigning på 1.374 fonde i perioden.

Samtidig er fondenes bevillinger til kultur målt på antal steget med 6.662 fra 2016 til 2019. Det er en udvikling, der særligt er drevet af de små og mellemstore fonde, hvor antallet er fordoblet. Således er der tildelt 11.048 bevillinger i 2019 mod 4.386 i 2016.

13 % af de samlede kulturbevillinger kom fra fondene i 2019

De samlede bevillinger til kulturen fra fonde og det offentlige var på i alt 22,1 mia. kr. i 2019. Heraf udgjorde fondenes bevillinger ca. 3 mia. kr., svarende til 13 %. Beløbet er opgjort ved at samle fondenes og de offentlige kulturbevillinger, men uden bevillinger til idræt, folkeoplysning og folkehøjskoler.

Hovedpointer

Halvdelen af fondenes bevillinger til kultur gik til kulturarvsområdet

Kulturarvsområdet er den væsentligste modtager af fondsbevillinger til kultur i perioden 2016-2019. Samlet set modtog kulturarvsområdet 1,7 mia. kr. fra fondene i 2019. Det offentlige bevilgede ca. 2 mia. kr. til området.

Museerne var hovedmodtagere af bevillinger inden for kulturarvsområdet og modtog 1,2 mia. kr. i 2019, mens det offentlige gav 1,6 mia. kr. Fondenes andel af disse bevillinger til museer udgjorde dermed 43 %.

Fondene bevilger flere penge til aktiviteter end til anlæg

Fondene bevilgede i 2019 ca. 1,1 mia. kr. til anlæg og 1,9 mia. kr. til aktiviteter. Det svarer til, at 64 % af pengene gik til aktiviteter, hvilket minder om billedet fra de foregående år, mens fordelingen var mere lige i 2016. Det er dog væsentligt, at fondenes bevillinger til særligt anlæg har store udsving. Beløbet til anlæg var 0,6 mia. kr. i 2018, mens det var 1,1 mia. kr. i 2019.

Fondene bevilger mere end dobbelt så meget til anlæg end det offentlige

Fondene bevilgede i 2019 1,1 mia. kr. til anlæg, mens det offentlige samlet set bevilgede 443 mio. kr. Fondene har dermed bevilget mere end dobbelt så meget til anlæg som det offentlige. Husk dog, at beløb til anlæg til højskoler, folkeoplysning, idræts- og fritidsområdet ikke indgår.

Flest penge til det offentlige og civilsamfundet

Bevillingerne til kulturområdet er i 2019 spredt ud på flere modtagergrupper end tidligere.

Fondene bevilger stadig flest penge, i alt 873 mio. kr., til offentlige institutioner. Det svarer til 30 % af fondenes bevilgede midler til kultur. Det er dog et fald på 123 mio. kr. i forhold til 2016.

Samme reduktion ses på civilsamfundsområdet, der modtog 789 mio. kr. i 2019, hvilket svarer til 27 % af de samlede bevillinger. Det er et fald på 148 mio. kr. set i forhold til 2016, men dog en stigning på 229 mio. kr. set i forhold til 2018.

Stigning i penge til private virksomheder og til interne donationer

De private virksomheder modtog 442 mio. kr. i 2019. Det er en stigning på 222 mio. kr. fra 2016, hvor private virksomheder modtog 222 mio. kr. , Interne donationer udgjorde dermed 15 % af de samlede bevillinger i 2019 mod 9 % i 2016.

I 2019 bevilgede fondene 470 mio. kr. til interne donationer. Det er en stigning på 264 mio. kr. set i forhold til 2016. Interne donationer udgjorde dermed 16 % af de samlede bevillinger i 2019 mod 8 % i 2016.

Fondes bevillinger til kultur

Tabel 1: Bevilgede midler, antal bevillinger og udbetalinger til kultur (antal og mio. kr. i løbende priser fra 2016 til 2019)

		2016	2017	2018	2019	Ændring 2016-2019	Ændring 2018-2019	%-vis ændring 2016-2019
Bevillinger (antal)	Alle fonde	9.530	7.564	8.095	15.076	5.546	6.981	58 %
	Erhvervsdrivende fonde	5.997	4.026	4.524	3.896	-2.101	-628	-35 %
	Almene fonde og fondslignende foreninger	3.532	3.539	3.571	11.179	7.647	7.608	217 %
Bevilgede midler (mio. kr.)	Alle fonde	2.470	2.182	1.766	2.956	486	1.190	20 %
	Erhvervsdrivende fonde	1.595	1.404	1.184	1.432	-163	248	-10 %
	Almene fonde og fondslignende foreninger	875	778	581	1.525	650	944	74 %
Udbetalte midler (mio. kr.)	Alle fonde	1.942	1.947	2.084	2.695	753	611	39 %
	Erhvervsdrivende fonde	1.160	1.230	1.435	1.386	226	-49	19 %
	Almene fonde og fondslignende foreninger	782	716	649	1.309	527	660	67 %

Kilde: Danmarks Statistik, bearbejdet af Fondenes Videnscenter

Fondene tildeler flere bevillinger til kulturområdet

Fondene har øget antallet af bevillinger fra 9.530 i 2016 til 15.076 i 2019. Det er en stigning på 5.546 eller 58 %. Stigningen dækker over 7.647 flere bevillinger fra de almene fonde og fondslignende foreninger. Det er en fordobling af antallet af bevillinger fra disse fonde (en stigning på 217 %). Til gengæld er der et fald i antallet af bevillinger fra de erhvervsdrivende fonde på 2.101 (svarende til et fald på 35 %).

Fondene bevilgede næsten 3 mia. kr. til kulturområdet i 2019

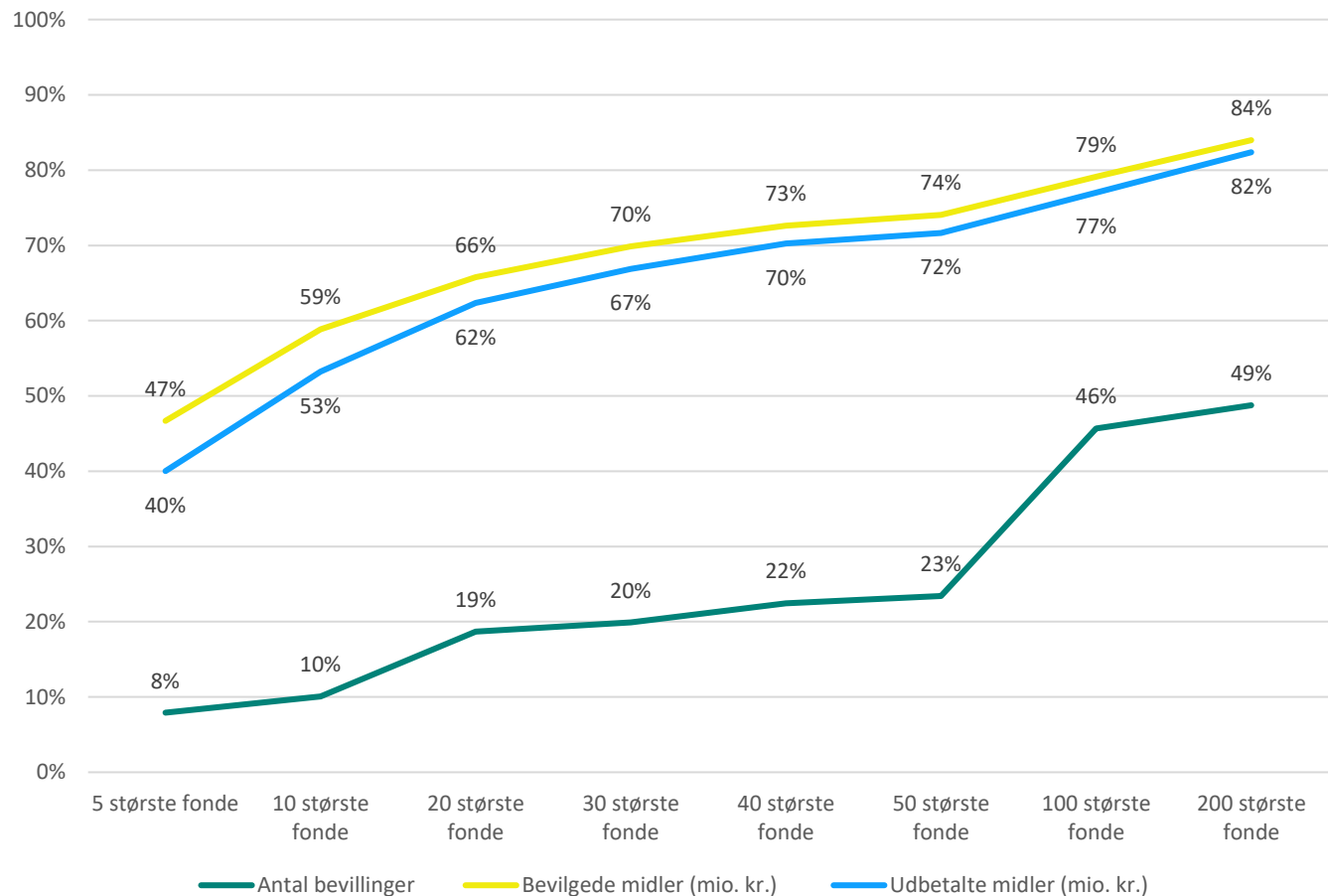
Fondene har i perioden 2016-2019 øget de bevilgede midler til kulturområdet med ca. 486 mio. kr. til næsten 3 mia. kr., hvilket svarer til en stigning på 20 %. Særligt de almene fonde og de fondslignende foreninger har øget deres bevillinger. De står for en stigning på 74 % svarende til en stigning på 650 mio. kr., mens de erhvervsdrivende fonde har bevilget 10 % eller 163 mio. kr. mindre.

Bevillingerne til kulturelle formål udgør 15 % af fondenes samlede bevillinger på 19,7 mia. kr. i 2019. Beløbet udgør 11 % af de erhvervsdrivende fondes bevilgede midler på 12,6 mia. kr., mens det for de almene fonde og fondslignende foreningers vedkommende udgør 22 % af deres bevilgede midler på ca. 7,1 mia. kr.

Stigning i udbetalingerne

Fondene har øget udbetalingerne fra 1,9 mia. kr. i 2016 til 2,7 mia. kr. i 2019. Det er en stigning på 753 mio. kr. eller 39 %. Stigningen kommer primært fra de almene fonde og fondslignende foreninger, der udbetalte 527 mio. kr. mere, hvilket er en stigning på 67 %, men de erhvervsdrivende fondes udbetalinger er øget 226 mio. kr. svarende til en stigning på 19 %.

Figur 1: Vægten af de 5 til 200 fonde, der hver især har uddelt mest til kultur i 2019 (antal/mio. kr.) og udbetalinger (mio. kr.) i procent af total i 2019

Figuren viser andel af bevilgede og udbetalte midler i mio. kr. og antal bevillinger fra de fonde, der hver især har bevilget mest til kulturelle formål i 2019.

Selv om mere end halvdelen af de bevilgede midler og udbetalinger er koncentreret hos de 10 største fonde, så er bevillingerne til kultur spredt ud blandt en større række af fonde. De mindre fonde støtter i særlig grad med et højt antal mindre bevillinger.

De 5 fonde, der hver især har uddelt mest til kultur, står for 47 % af de bevilgede midler, 40 % af udbetalingerne og 8 % af det samlede antal bevillinger.

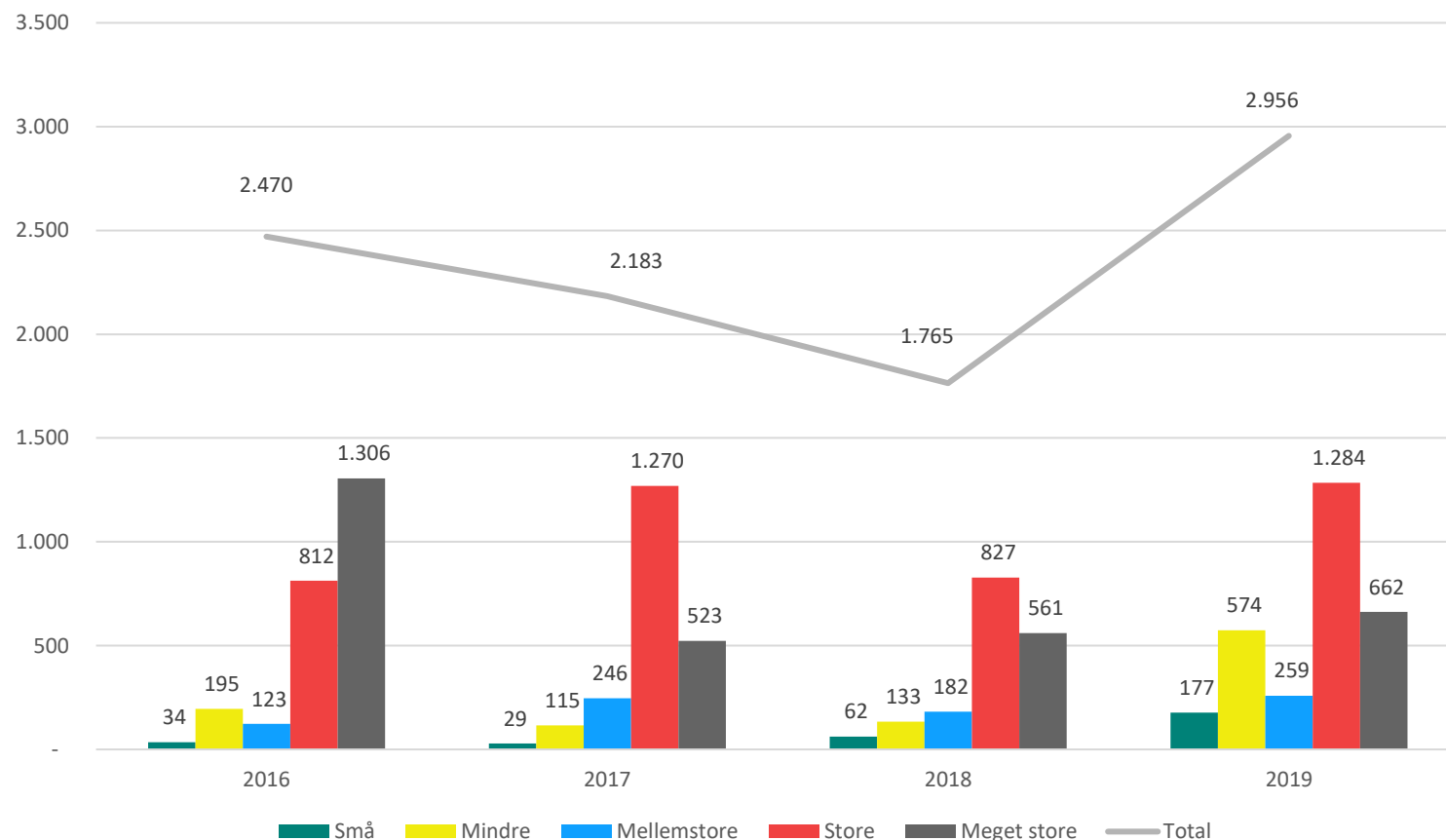
De 10 fonde, der hver især har uddelt mest til kultur, står for 59 % af de bevilgede midler, 53 % af udbetalingerne og 10 % af det samlede antal bevillinger.

De 20 fonde, der hver især har uddelt mest til kultur, står for 66 % af de bevilgede midler, 62 % af udbetalingerne og 19 % af det samlede antal bevillinger.

De 1.752 resterende mindre og små fonde efter de 200 største står for 16 % af bevillingerne, 18 % af udbetalingerne og 51 % af det samlede antal bevillinger.

Kilde: Fondenes Videnscenter baseret på særkørsel i fondsstatistikken fra Danmarks Statistik

Figur 2: Fondenes bevilgede midler til kultur i mio. kr. grupperet efter samlet bevillingsniveau og år

Mest fra de store og meget store fonde, men de små, mindre og mellemstore fonde har fået en stigende betydning.

De store og meget store fonde bevilgede i 2019 66 % af de samlede midler til kultur fra fondene, hvilket svarer til 1,9 mia. kr. Det billede er anderledes end tidligere, hvor de store og meget store fonde stod for større andele af pengene til kultur. De stod eksempelvis for 86 % af beløbet i 2016, 82 % i 2017 og 79 % i 2018.

De små, mindre og mellemstore fonde bevilgede i 2019 et beløb på 1 mia. kr. til kultur. Det er væsentligt højere end de tidligere år, hvor denne gruppe af fonde bevilgede henholdsvis 352 mio. kr. i 2016, 390 mio. kr. i 2017 og 377 mio. kr. i 2018. Dermed stod denne gruppe af fonde for en stigning på 658 mio. kr. eller 187 % fra 2016 til 2019.

Kilde: Fondenes Videnscenter baseret på særkørsel i Fondsstatistikken fra Danmarks Statistik

Tabel 2: Bevilgede midler i mio. kr. til kultur fordelt fra 2016 til 2019 – efter størrelse af bevillinger til området i 2019

	2016	2017	2018	2019	Ændring 2016-2019	Ændring 2018-2019	%-vis ændring 2016-2019
Kulturarv	1.629	1.406	1.099	1.703	74	604	4,5 %
Medier, biblioteker og litteratur	71	102	44	63	-8	19	-11,3 %
Musik og scenekunst	313	374	301	617	304	316	97,1 %
Visuel kunst og design	215	156	199	334	119	135	55,3 %
Anden kulturel aktivitet	242	145	123	241	-1	118	-0,4 %

Kilde: Danmarks Statistik, bearbejdet af Fondenes Videnscenter

Se slide med tabel 8 i bilag for en detaljeret opgørelse fordelt på de enkelte hovedområder

Kulturarvsområdet modtager mere end halvdelen af fondenes samlede bevillinger til kultur, i alt 1,7 mia. kr.

Kulturarvsområdet er den væsentligste modtager af fondsbevillinger til kultur i perioden 2016-2019. Samlet set modtog kulturarvsområdet 1,7 mia. kr., hvilket svarer til 58 % af de samlede bevillinger til kultur i 2019. Ikke desto mindre er andelen af det samlede beløb faldet fra 66 % i 2016 til 58 % i 2019.

Musik og scenekunst steget med 300 mio. kr. i 2019

Musik- og scenekunstmrådet er med 617 mio. kr. det næststørste modtagerområde i hele perioden. Der har været en væsentlig stigning på stigning på 300 mio. kr. eller 97 % set i forhold til 2016. Samlet set modtog området 21 % af bevillingerne i 2019.

Medier, biblioteker og litteratur modtager færre midler fra fondene

Kulturområdet medier, biblioteker og litteratur modtog færrest midler fra fondene i hele perioden. Fondene bevilgede 63 mio. kr. til området i 2019 mod 71 mio. kr. i 2016.

Tabel 3: Bevilgede midler til kultur i mio. kr. efter modtagere og år

	2016	2017	2018	2019	Ændring 2016-2019	Ændring 2018-2019	%-vis ændring 2016-2019
Alle modtagere	2.470	2.182	1.766	2.956	486	1190	19,7 %
Modtagere i Danmark	2.440	1.935	1.542	2.880	440	1338	18,0 %
Modtagere i udlandet	29	207	214	76	47	-138	162,1 %

Kilde: Danmarks Statistik

Flest penge til kultur i Danmark

Fundene bevilgede ca. 2,9 mia. kr. til kultur i Danmark, mens udenlandske modtagere fik 0,1 mio. kr.. Det er 97 % af de samlede bevillinger, der gik til modtagere i Danmark. I 2017-2018 var der en markant stigning i bevillinger til udenlandske modtagere, som er vendt igen i 2019.

Tabel 4: Bevilgede midler i mio. kr. og antal bevillinger efter størrelse på bevillinger til kultur i 2019

Størrelse	Antal bevillinger	Bevillinger (mio. kr.)	Gns. (t. kr.)	Median (t. kr.)*
Små bevillinger	837	20	24	25
Mellemstore bevillinger	685	110	161	80
Store bevillinger	127	393	3.095	2.500
Meget store bevillinger	16	675	42.155	16.500

Stor spredning i bevillingsstørrelsen til kultur

Enkeltbevillingerne til kultur er spredt mellem store og meget store bevillinger på samlet set ca. 1,1 mia. kr. fordelt på 143 bevillinger. Gennemsnittet for de meget store bevillinger er højt som følge af en mindre andel meget store bevillinger i opgørelsen. De mellemstore og små bevillinger udgjorde samlet set 130 mio. kr. fordelt på 1.522 bevillinger.

Kilde: Fondenes Videnscenter baseret på særkørsel i Fondsstatistikken fra Danmarks Statistik

Anm.: Bevillingerne omfatter 1.665 enkeltbevillinger, der samlet set dækker 1.198 mio. kr. eller næsten 41 % af de samlede bevillinger til kultur.

* Hvis alle bevillinger havde indgået, ville antallet af små- og mellemstore bevillinger være væsentligt højere.

Tabellen er opdelt efter følgende definitioner:

- Små bevillinger = mindre end 50.000 kr.
- Mellemstore bevillinger = mellem 50.000 kr. og 1 mio. kr.
- Store bevillinger = mellem 1 mio. kr. og 10 mio. kr.
- Meget store bevillinger = over 10 mio. kr.

Tabel 5: Bevilgede fondsmidler til kultur efter modtagertype og tid

	2016	2017	2018	2019*	Ændring 2016-2019	Ændring 2018-2019	%-vis ændring 2016-2019
Alle modtagere	2.470	2.182	1.766	2.956	486	1.190	20%
Offentlige institutioner	996	1.027	862	873	-123	11	-12%
Individuelle personer	17	22	66	121	104	55	612%
Private virksomheder mv.	222	167	74	442	220	368	99%
Nonprofit-organisationer	937	836	560	789	-148	229	-16%
Interne donationer**	206	102	162	470	264	308	128%
Andet	91	29	42	262	171	220	188%

Kilde: Danmarks Statistik og Fondenes Videnscenter

* I forbindelse med udarbejdelse af undersøgelsen blev det konstateret, at 105 mio. kr. til kulturelle formål, der i fondsstatistikken var kodet som interne bevillinger, reelt er bevillinger til eksterne projekter til non-profit-organisationer (foreninger og organisationer). Fondenes Videnscenter har ændret tallene så de 105 mio. kr. er flyttet fra interne bevillinger til nonprofit-organisationer. Tallene i tabellen kan derfor ikke genfindes i Fondsstatistikken hos Danmarks Statistik.

** Interne donationer er projekter/indsatser, som fondene selv varetager. Det kan eksempelvis være C.L. Davids Fond og Samlings drift af Davids Samling, som er et gratis og fuldt fondsfinansieret museum. Et andet eksempel er Realdanias bevillinger til det filantropiske element i Realdania By & Bygs ejerskab og restaurering af store danske arkitekters egne huse – en indsats, der skal sikre bevaringen af vigtig historisk bygningskultur for eftertiden.

Flest penge til det offentlige

Fondene har bevilget flest midler til offentlige institutioner. I alt 873 mio. kr. modtog offentlige institutioner i 2019. Det svarer til 30 % af fondenes bevilgede midler til kultur. Ikke desto mindre er det også et fald på 123 mio. kr. set i forhold til 2016, hvor bevillingerne til offentlige institutioner udgjorde 40 %.

Nonprofit-institutioner

Nonprofit-institutioner modtog 789 mio. kr. i 2019. Det svarer til 27 % af de samlede bevillinger i 2019. Det er et fald på 148 mio. kr. set i forhold til 2016.

Flere interne donationer

Fondene bevilgede 470 mio. kr. til interne donationer i 2019. Det er en stigning på 264 mio. kr. set i forhold til 2016, hvor der var 206 mio. kr. i interne donationer. Interne donationer udgjorde dermed 16 % af de samlede bevillinger i 2019 mod 8 % i 2016.

Flere penge til private virksomheder

Fondene bevilgede 442 mio. kr. til private virksomheder i 2019. Det er en stigning på 220 mio. kr. fra 2016. Dermed udgør fondenes bevillinger til private virksomheder 15 % af de bevilgede midler til kultur mod 9 % i 2016.

Tabel 6: Fordeling af bevilgede midler til kultur i mio. kr. fra fonde og det offentlige til henholdsvis Anlæg og Aktiviteter

	Fonde				Kommuner				Staten				Offentlige samlet			
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
Anlæg	1.186	840	604	1.073	512	340	398	390	172	76	54	53	683	416	452	443
	48 %	38 %	34 %	36 %	9 %	6 %	7 %	6 %	2 %	1 %	0 %	0 %	4 %	2 %	3 %	2 %
Aktiviteter	1.273	1.342	1.162	1.885	5.470	5.543	5.591	6.090	11.000	11.101	11.573	12.631	16.470	16.645	17.165	18.721
	52 %	62 %	66 %	64 %	91 %	94 %	93 %	94 %	98 %	99 %	100 %	100 %	96 %	98 %	97 %	98 %
Total	2.459	2.182	1.766	2.956	5.981	5.884	5.989	6.480	11.172	11.178	11.628	12.684	17.153	17.061	17.617	19.164

Kilde: Danmarks Statistik, bearbejdet af Fondenes Videnscenter. Tallene summer ikke nødvendigvis til total, da de er afrundede

Fondene bevilger flere penge til aktivitet end anlæg på kulturområdet

Fondene bevilgede i 2019 ca. 1,1 mia. kr. eller 34 % af de samlede bevilgede midler til anlæg, mens 1,9 mia. kr. eller 64 % gik til aktiviteter. Fondene fylder mere på anlæg i 2019 end i 2017-2018. Samlet set gik 64 % af pengene til aktiviteter i 2019, hvilket minder om billedet fra de to foregående år, men fordelingen var mere lige i 2016. Det er dog væsentligt, at fondenes bevillinger til særligt anlæg er meget vekslende, således var beløbet til anlæg 0,6 mia. kr. i 2018, mens det var 1,1 mia. kr. i 2019.

Fondene bevilger mere end dobbelt så meget til anlæg som det offentlige

Fondene bevilgede i 2019 1,1 mia. kr. til anlæg, mens det offentlige samlet set bevilgede 443 mio. kr. Fondene bevilger dermed mere end dobbelt så meget til anlæg som det offentlige, selv om de fleste fondspenge går til aktiviteter. Beløbene til anlæg til højskoler, folkeoplysning, idræts- og fritidsområdet indgår dog ikke.

Tabel 7: Bevilgede midler til kultur fordelt på fonde, kommuner og stat i 2019 (mio. kr.)

	Fonde	Kommuner	Staten	Offentlig støtte i alt	Total	Fonds-% af total
Alle kulturemner	2.956	6.480	12.684	19.164	22.079	13 %
KULTURARV	1.703	738	1.212	1.950	3.653	47 %
Arkiver	0	0	220	220	220	0 %
Fredede bygninger	183	0	42	42	225	81 %
Fredede fortidsminder	6	0	20	20	26	23 %
Kulturmiljøer/landskaber	220	0	0	0	220	100 %
Museer	1.230	737	893	1.630	2.860	43 %
Zoologiske anlæg og botaniske haver	27	0	38	38	65	42 %
Anden kulturarv	37	0	0	0	37	100 %
MEDIER, BIBLIOTEKER OG LITTERATUR	63	2.647	6.365	9.012	9.075	1 %
Biblioteker	6	2.630	819	3.449	3.455	0 %
Medier	13	0	0	0	13	100 %
Film og biografer	17	17	510	527	544	3 %
Litteratur og bøger	19	0	255	255	274	7 %
Medie, bibliotek, litteratur i øvrigt	8	0	0	0	8	100 %
MUSIK OG SCENEKUNST	617	1.062	2.055	3.117	3.734	17 %
Musik	194	762	732	1.494	1.688	11 %
Scenekunst	409	300	1.323	1.623	2.032	20 %
Anden scene og musik	14	0	0	0	14	100 %
VISUEL KUNST OG DESIGN	334	0	560	560	894	37 %
Arkitektur	114	0	375	375	489	23 %
Billedkunst	151	0	136	136	287	53 %
Design	15	0	50	50	65	23 %
Kunsthåndværk	38	0	0	0	38	100 %
Anden visuel kunst og design	16	0	0	0	16	100 %
ANDEN KULTUREL AKTIVITET	241	2.033	2.492	4.525	4.723	4 %
Statslig administration	0	0	532	532	532	0 %
Anden/tværgående kultur	241	1.562	1.232	2.794	2.794	0 %

Kilde: Danmarks Statistik, bearbejdet af Fondenes Videnscenter. Tallene er afrundede og summer ikke nødvendigvis til totalerne. Enkelte kategorier i opgørelsen, f.eks. kategorien "Anden scene og musik", er ikke helt sammenlignelige med statistikken over offentlige kulturbevillinger. Derfor udgør fondene 100 %.

13 % af de samlede kulturbevillinger kom fra fondene i 2019

De samlede bevillinger til kulturen fra fonde og det offentlige var i alt på 22,1 mia. kr. i 2019. Heraf udgjorde fondenes bevillinger ca. 3 mia. kr., svarende til 13 %.

Beløber er opgjort ved at samle fondenes og de offentlige kulturbevillinger, men uden bevillinger til idræt, folkeoplysning og folkehøjskoler.

Fondenes bevilgede midler udgjorde 47 % af de samlede midler til kulturarvsområdet.

1,7 mia. kr. bevilgede fondene til kulturarv i 2019, mens det offentlige gav ca. 2 mia. kr. Fondenes andel af de samlede bevillinger til kulturarv udgjorde dermed 47 %.

Museerne var hovedmodtagere af bevillinger inden for kulturarvsområdet og modtog 1,2 mia. kr. i 2019, mens det offentlige gav 1,6 mia. kr. Fondenes andel af de samlede bevillinger til museer udgjorde dermed 43 %.

Fondenes bevilgede midler udgjorde 37 % af de samlede midler til visuel kunst og design

334 mio. kr. bevilgede fondene til visuel kunst og design i 2019. Det svarer til 37 % af de samlede midler til formålet. Særligt billedkunst bliver støttet, hvor fondene står for 53 % af bevillingerne med 151 mio. kr.

Bilag

Tabel 8: Bevilgede midler i mio. kr. til kultur i mio. kr. efter hovedområder og år – rangeret efter størrelse af bevillinger i 2019

	2016	2017	2018	2019	Ændring 2016-2019	Ændring 2018-2019	%-vis ændring 2016-2019
Museer	1.283	1.051	664	1.230	-53	566	-4 %
Scenekunst	206	224	136	409	203	273	99 %
Kulturmiljøer/landskaber	29	158	202	220	191	18	659 %
Anden kulturel aktivitet	140	127	101	198	58	97	41 %
Musik	103	136	137	194	91	57	88 %
Fredede bygninger	176	105	113	183	7	70	4 %
Billedkunst	167	112	129	151	-16	22	-10 %
Arkitektur	11	36	29	114	103	85	936 %
Byfester, messer og festivaller	102	18	22	43	-59	21	-58 %
Kunsthåndværk	4	3	10	38	34	28	850 %
Anden kulturarv	125	85	85	37	-88	-48	-70 %
Zoologiske anlæg	12	6	3	27	15	24	125 %
Litteratur og bøger	38	42	15	19	-19	4	-50 %
Anden visual kunst og design	31	3	27	16	-15	-11	-48 %
Design	2	2	4	15	13	11	650 %
Anden scene og music	4	14	28	14	10	-14	250 %
Medier	5	2	17	13	8	-4	160 %
Film	4	57	5	12	8	7	200 %
Medier, biblioteker og litteratur i øvrigt	21	1	3	8	-13	5	-62 %
Biblioteker	0	0	2	6	6	4	NA
Fredede fortidsminder	2	0	6	6	4	0	200 %
Biografer	3	0	2	5	2	3	67 %
Arkiver	2	1	26	0	-2	-26	-100 %
Total	2.470	2.183	1.766	2.956	488	1.192	20 %

Stor spredning og store udsving i fondenes kulturbevillinger

Fondenes bevillinger til kultur er præget af stor spredning og store udsving over perioden – selv om museerne er den største enkeltmodtagergruppe i hele perioden. Billedet præges dermed af den mangfoldighed af mulige modtagere, der er på kulturområdet.

Mere end 1 mia. kr. til museerne

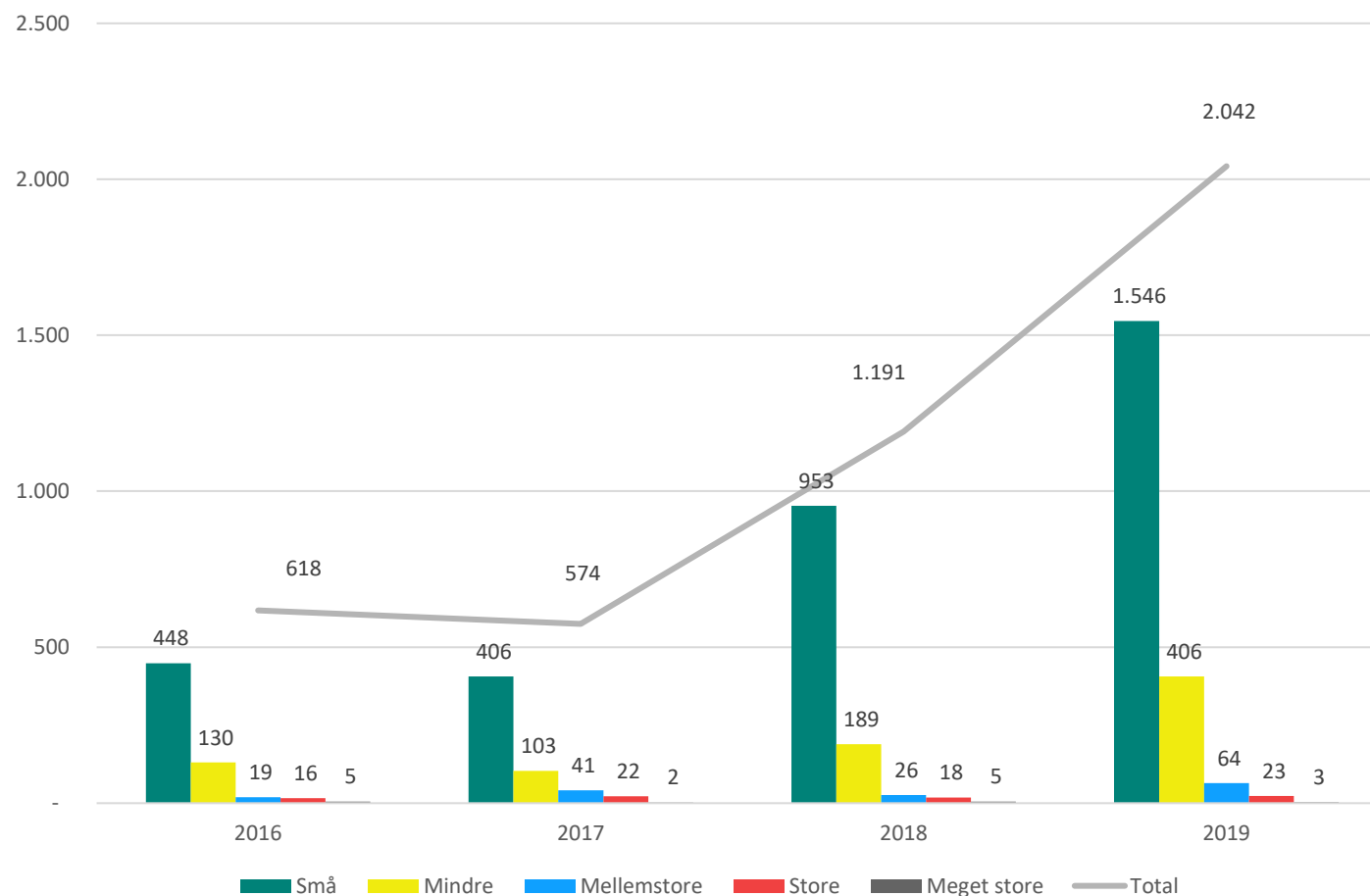
Museumsområdet er den væsentligste modtager af fondsbevillinger til kultur i perioden 2016-2019. Museerne modtog samlet set 1,2 mia. kr. i 2019. Det svarer til næsten 42 % af de samlede midler fra fondene til kultur. Det er dog stadig tale om et fald i forhold til 2016 på 53 mio. kr.

Scenekunstområdet er næststørste modtagerområde

Scenekunstområdet modtog 409 mio. kr. i 2019. Det er en stigning på 203 mio. kr. eller 99 % i forhold til 2016.

Kilde: Danmarks Statistik, bearbejdet af Fondenes Videnscenter. Tallene summer ikke nødvendigvis til total, da de er afrundede

Figur 3: Antal fonde med bevillinger til kultur grupperet efter bevillingsniveau og år

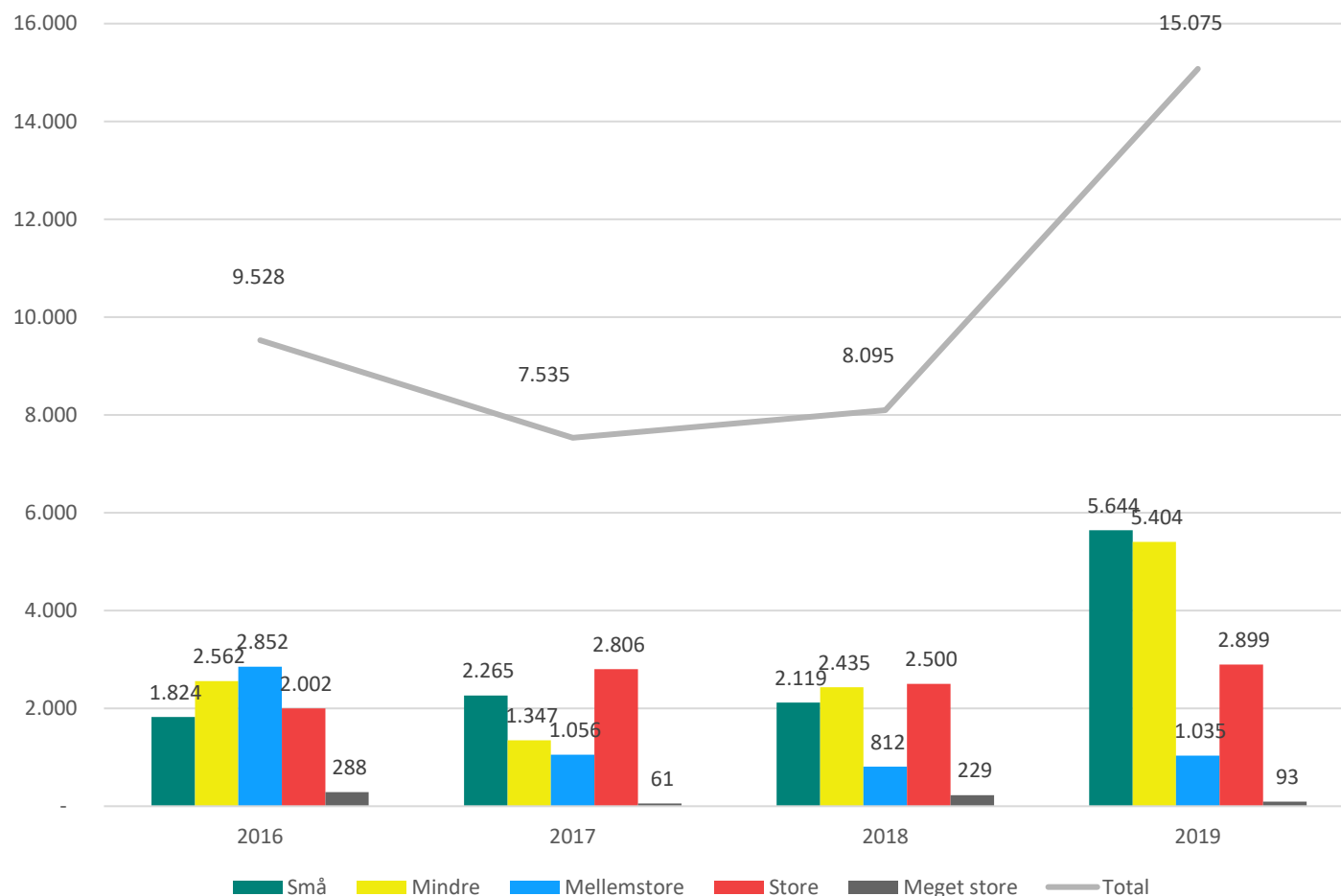

Antallet af fonde med bevillinger til kultur er steget markant fra 2016 til 2019

Antallet af fonde, der tildeler bevillinger til kultur, er steget markant med 1.424 fonde fra 2016 til 2019. Stigningen drives særligt af de små og mindre fonde, hvor antallet af disse, der bevilger til kultur, er øget fra 578 i 2016 til 1.952 i 2019. Det er en stigning på 1.374 fonde i perioden. Stigningen hos de små og mindre fonde udgør dermed mere end 96 % af stigningen i antal fonde, der støtter kultur.

Kilde: Fondenens Videnscenter baseret på særkørsel i Fondsstatistikken fra Danmarks Statistik

Figur 4: Antallet af bevillinger til kultur efter samlet bevillingsniveau og år

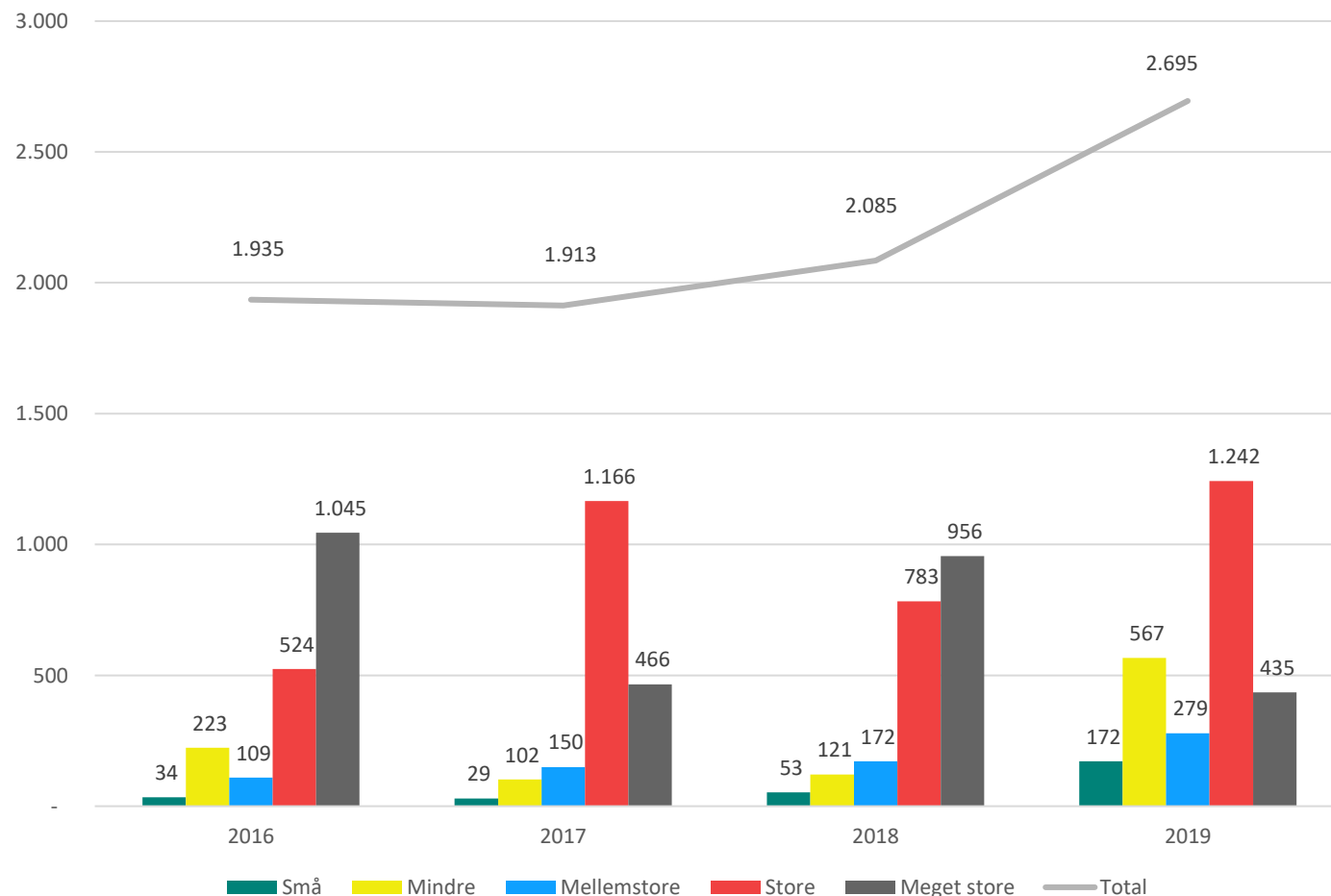

Antallet af bevillinger er steget markant i 2019

Fondenes antal af bevillinger til kultur er steget markant i 2019. Udviklingen er særlig drevet af de små og mindre fonde, hvor antallet er fordoblet. Således har de to grupper tildelt 11.048 bevillinger i 2019 mod 4.386 i 2016. Det er en stigning på 6.662 for de to grupper.

Kilde: Fondenes Videnscenter baseret på særkørsel i Fondsstatistikken fra Danmarks Statistik

Figur 5: Fondes udbetalte midler i mio. kr. til kultur grupperet efter samlet bevillingsniveau og år

Antallet af udbetalte midler er steget fra 2016 til 2019

Fondenes udbetalinger til kultur er steget markant i perioden 2016-2019. Mest markant er dog stigningen i bevillinger fra de små, mindre og mellemstore fonde, der er gået fra at udbetale 366 mio. kr. i 2016 til at udbetale 1 mia. kr. i 2019. De store og meget store fonde har tilsammen opretholdt et forholdsvis stabilt niveau i perioden og udbetalte 1,6 mia. kr. i 2016 mod ca. 1,7 mia. kr. i 2019.

Kilde: Fondenes Videnscenter baseret på særkørsel i Fondsstatistikken fra Danmarks Statistik

Metode og kildegrundlag

Værd at vide

Fonde og fondslignende foreninger

Generelt bruger vi betegnelsen "fonde" for både "fonde" og "fondslignende foreninger", da det gør teksten nemmere at læse. Enkelte steder, hvor der er en analytisk pointe i at adskille de to kategorier, ser vi dog på dem hver for sig.

Almennyttige og andre bevillinger

I Danmarks Statistiks fondsstatistik, der danner grundlag for denne analyse, er det ikke muligt at identificere, hvorvidt en bevilling er givet til almentnyttige aktiviteter, eller om den er givet til f.eks. familieformål eller ikke-almennyttige erhvervsformål. Stikprøver fra fondenes årsregnskaber antyder, at det er en mindre del af de bevilgede midler, der går til andet end almentnyttige formål. Men det er ikke på baggrund af det nuværende datagrundlag muligt at sige noget helt præcist om, hvor mange penge der er tale om. I denne analyse fokuserer vi derfor på de samlede bevillinger.

Meget store, store, mellemstore, mindre og små

Vi kategoriserer de enkelte fonde som "meget store fonde", "store fonde", "mellemstore fonde", "mindre fonde" eller "små fonde" på baggrund af det totalbeløb, den enkelte fond har bevilget i et bestemt år. "Meget stor" betegner fonde, der har bevilget 500 mio. kr. og derover, "store" er fonde, der har bevilget mellem 50 og 500 mio. kr., "mellemstore" er fonde, der har bevilget mellem 10 og 50 mio. kr., "mindre" er fonde, der har bevilget mellem 1 og 10 mio. kr., mens "små" fonde har bevilget under 1 mio. kr.

Uddelinger, bevillinger og udbetalinger

Når man taler om fondenes uddelinger, er det vigtigt at være opmærksom på forskellen på bevillinger og udbetalinger. En *bevilling* er et tilsagn, en fond giver om at ville udbetale penge til en aktivitet. En *udbetaling* er fondens faktisk udbetalte beløb på baggrund af en bevilling. En bevilling og de efterfølgende relaterede udbetalinger sker ofte i forskellige kalenderår. Et eksempel kan være en fond, der siger ja (bevilger støtte) til at støtte en festival i 2018, men først udbetaler pengene i 2019, når festivalen gennemføres. Et andet eksempel kan være, når store bevillinger til f.eks. anlægsprojekter udbetales over flere år. Ordet *uddelinger* bruges ofte som en samlebetegnelse for både bevillinger og udbetalinger.

Løbende priser

Beløbene i analysens tabeller er opgivet i løbende priser. Derved er tallene sammenlignelige med den opgørelse over fondsstatistikken, der er offentliggjort af Danmarks Statistik.

Variierende uddelingsniveau

Hvis en fond det ene år foretager en bevilling på flere hundrede mio. kr. til et bestemt formål og ikke gør det samme året efter, kan det tydeligt aflæses i fondsstatistikken. F.eks. har der i 2018 været en væsentlig stigning i bevillinger til Internationale humanitære formål, Sociale formål og til Uddannelses- og folkeoplysningsformål på baggrund af enkelte fondes store bevillinger til områderne. Årsagerne til udsving i bevillingsniveauerne kan f.eks. være, at en fond har som praksis hvert tredje til femte år at give regelmæssige og flerårige større bevillinger til et område, eller at fonden ændrer strategi, eller at de midler, fonden har til rådighed til uddelinger, varierer fra det ene år til det næste. Det kan også have indflydelse på uddelingsniveauerne, hvilke projekter fondene bliver præsenteret for af den omverden, de støtter.

Kildegrundlaget og den anvendte population

Denne analyse er baseret på de seneste tal fra [Danmarks Statistiks fondsstatistik](#), herunder en række særkørsler foretaget for Fondenes Videnscenter.

Danmarks Statistiks fondsstatistik indeholder data fra 2016 til 2019, og sammenligninger kan derfor kun gå tre år tilbage. Af den grund bør man være tilbageholdende med at konkludere entydigt på de beskrevne udviklingstendenser.

Vi tager i analysen udgangspunkt i de bevilgende fonde og foreninger. Ud af de 9.945 fonde og fondslignende foreninger, der i 2018 er med i Danmarks Statistiks opgørelse, fokuserer vi således først og fremmest på de 4.885 fonde, der i 2018 uddelte bevillinger.

Danmarks Statistiks fondsstatistik er baseret på en dataindsamling blandt tre kategorier af fonde og fondslignende foreninger:

1. Private erhvervsdrivende fonde
2. Private almene fonde og andre private selvejende institutioner
3. Private foreninger o.l., der agerer som fonde med betydelige uddelinger, f.eks. patientforeninger og filantropiske foreninger.

De private foreninger er bl.a. udvalgt på baggrund af SKATs liste over godkendte foreninger under ligningslovens § 8 A. Derudover er der som del af populationen udvalgt enkelte andre organisationer, der definerer sig som og arbejder som fonde.

Da der ikke er skattefradrag for ikke-almennyttige bevillinger, kunne man tro, at det er muligt at sammenstille Danmarks Statistiks fondsstatistik med SKATs opgørelse over, hvor mange bevilgede midler der er betalt skat af. Og på den måde få et overblik over de rent almennyttige uddelinger. Men særligt for de erhvervsdrivende fonde, hvis datterselskab(er) udgør fondenes hovedindtægtskilde(r), gælder det, at de ikke altid har fradrag for deres bevillinger, selv om de faktisk er almennyttige. Dette skyldes den såkaldte prioriteringsregel (<https://skat.dk/skat.aspx?oid=2047570>), og derfor kan man ikke direkte sammenstille Danmarks Statistiks fondsstatistik med SKATs opgørelse.

Danmarks Statistik trækker bl.a. informationer fra Det Centrale Virksomhedsregister (CVR-registret). I CVR-registret er der i enkelte tilfælde registreret fonde, der ikke længere eksisterer, hvilket hænger sammen med, at der er en overgangsperiode, fra en fond lukker, til det registreres. Det betyder, at Danmarks Statistiks opgørelse ikke er 100 % præcis, når det gælder antallet af fonde.

Kilder

Danmarks Statistiks statistik – Fondes aktiviteter (fondsstatistikken)

Statistikken *Fondes aktiviteter* indhentes årligt af Danmarks Statistik og kan findes på <https://www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/statistikdokumentation/fondes-aktiviteter>.

Alle data om fondene kan genfindes i statistikbanken fra Danmarks Statistik under kategorien "Erhvervslivet på tværs". Opgørelserne hedder i statistikbanken "Fond00-Fond11". Statistikbanken kan tilgås på <http://www.statistikbanken.dk>

Danmarks Statistiks statistik – Offentlige bevillinger til kulturelle formål

Statistikken *Offentlige bevillinger til kulturelle formål* indhentes årligt af Danmarks Statistik for Kulturministeriet og er tilgængelig online på <https://www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/statistikdokumentation/offentlige-bevillinger-til-kulturelle-formaal>.

Alle data om offentlige bevillinger til kulturelle formål kan genfindes i statistikbanken fra Danmarks Statistik under kategorien "Kultur og kirke". Opgørelserne hedder i statistikbanken "BEVIL01" og "BEVIL02".